

12 Novembre, 2017

TEXT **EUDALD CAMPS***

Quin sentit té una Fundació com ara la Vila Casas? «El principal objectiu -declaren als seus estatuts- és la promoció de l'art contemporani». De manera anàloga, la seva existència «omple un buit institucional, en el sentit que acull i promociona artistes del seu temps i intenta donar a conèixer els creadors i col·leccionistes de casa nostra». Amb tot, la relativa «objectivitat» d'aquesta declaració d'intencions fundacional, no serveix a l'hora de definir allò que mou qualsevol concessió de Premis: per més que se subratlli la finalitat «de donar a conèixer el panorama creatiu actual al nostre territori», la presència d'un jurat (unida, no ho oblidem, al gust del col·leccionista), fa que el resultat final (guanyadors i seleccionats) només tingui sentit si el contemplem des de la seva parcialitat. És a dir: l'exposició que actualment es pot veure (fins el 26 de novembre) al Palau Solterra de Torroella de Montgrí no ens parla tant de «l'estat actual de la fotografia» com d'una determinada fotografia adaptada a aquesta mena de certàmens.

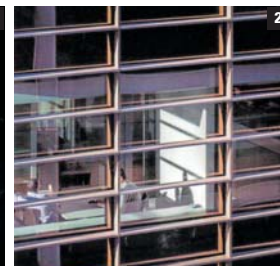
Quina és la tònica dominant? Deixant de banda alguna excepció purament testimonial, el gruix dels treballs seleccionats (guanyador inclòs) aposta pel registre líric i per un formalisme que, avui, resulta escolàstic. Una altra característica abundantment compartida és la presència constant, però indirecta, de l'element humà: la presència dels cossos se substitueix per les seves empremtes, pels rastres que la vida deixa en un paisatge del qual s'hauria escindit. Ens referim, per cert, a una «fractura» originada en els mateixos albers de la civilització que només comprendrem si, amb indiferència del grau de convenciment, acceptem separar «el món dels humans» (artificis o inautèntic) d'una natura primigènica i, per a molts, pràcticament divinitzada: «Quan deixarem d'estar obcecats -escrivia Nietzsche a *La Gàia Ciència* (1882)- per totes aquelles ombres de Déu? Quan haurem des-divinitzat completament a la natura? Quan ens serà a la fi permès, a nosaltres els homes, començar a ser naturals, a naturalitzar-nos, amb la pura naturalesa, la naturalesa recobrada, la naturalesa alliberada?».

Explicuem tot això per situar l'espectador en una perspectiva post-romàntica que ve de lluny i que perviu, per dir-ho d'alguna manera, al marge de l'actualitat del món i dels elements que en condicionen la viabilitat. L'obra guanyadora (*Rocket*, d'Álvaro Sánchez) ens regala l'exemple perfecte: una atracció infantil abandonada en forma de coet ens recorda que, en el fons, la nostra presència al planeta és accidental (com volubles són els nostres somnis de conquesta de l'univers). La proliferació de treballs on la runa i l'acció del temps afecten la nostra presència en el paisatge pot ser llegida en aquests mateixos termes: *Finca Güell* de Joan Pla, *La piel que habitamos* de David Latorre, *[Re]velat* de Jordi Comas o *Casas de arena* d'Alberto Cob, comparteixen una mirada nostàlgica on la fotografia renuncia a la instantània a canvi del replegament atemporal.

L'ALTERNATIVA BELVER

A banda de l'exposició dels seleccionats al Premi de Fotografia, el Palau Solterra acull una altra mostra que, sense proposar-s'ho, vindria a encarnar la perfecta antítesi dels plantejaments que acabem d'esbossar. Per entendre'ns: al fotògraf Jordi Belver mai li ha interessat col·leccionar «postals» de decadència sinó tot el contrari, és a dir, el que sempre ha cercat és revelar aspectes humans (centrant-se, en aquest cas, en els creadors) a través de la mirada i el gest i, per descomptat, de l'expressió d'uns rostres que transcendeixen la seva funció de màscara. Si a tot plegat hi afegim el relat de Daniel Giralt-Miracle, aleshores el projecte es dimensiona o, si ho preferim, adopta la forma del diàleg en la seva modalitat més essencial: dos interlocutors que intercanvien informació de manera horitzontal, com en una composició musical quan dos instruments es responen l'un a l'altre, cada un des del seu timbre específic, cada un des de la seva singularitat tot i formar part d'una mateixa unitat orquestral.

Com en aquells tres diàlegs imaginats per Berkeley

FOTOS:

1. *Casas de arena*, d'Alberto Cob.
2. *Diàleg dins un espai*, de Rafael Vargas, ha rebut el segon premi.
3. *[Re]velat*, de Jordi Comas.
4. Antoni Miralda fotografiat per Jordi Belver.
5. *Rocket*, d'Álvaro Vázquez, l'obra guanyadora del Premi de Fotografia de la Fundació Vila Casas 2017.

Fotografiar el silenci

El Premi de Fotografia de la Fundació Vila Casas fa un gir introspectiu; repassem els treballs seleccionats, que s'exposen al Palau Solterra de Torroella de Montgrí fins el 26 de novembre

entre Hylas i Philonous, la matèria i el pensament reclamen el seu espai en un joc d'intercanvis extremadament ric: el fotògraf parla de la realitat enregistrant-la

gràcies a l'artefacte fotogràfic mentre que l'escriptor/crític parla de les imatges i de la cosa que aquestes representen gràcies a l'artefacte lingüístic. Al final, com dèiem, tot plegat es redueix a com volem relacionar-nos amb el món: des de la seguretat del replegament formal o des del risc inherent a l'intercanvi de mirades. ▀